

Poznań, 2026-02-26

Prof. dr hab. inż. Wojciech Cellary
Uniwersytet WSB Merito
ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 61-895 Poznań
wojciech.cellary@poznan.merito.pl
<https://cellary.pl/>

Opinia

o rozprawie doktorskiej mgr. Jaromira Durkiewicza pt. „Digital Government Value Logic – Conceptual and Benchmarking Model”

1. Czy tematyka rozprawy jest aktualna i dostatecznie ważna?

Problematyka badawcza rozprawy doktorskiej mgr. Jaromira Durkiewicza dotyczy bardzo aktualnego i niezadowolająco rozwiązanego zagadnienia generowania wartości publicznej przez cyfrowe administracje różnych państw. W związku z gwałtownym rozwojem informatyki i jej zastosowań rządy praktycznie wszystkich krajów wprowadzają rozwiązania cyfrowe do swojej działalności. Te rozwiązania są przedmiotem różnych ocen, na podstawie różnych podejść, modeli i metodyk, które jednak są fragmentaryczne. Zagadnienie holistycznego podejścia do cyfrowej administracji przez pryzmat generowania przez nią wartości publicznej jest ważnym problemem naukowym, które może być przedmiotem badań na gruncie nauk o zarządzaniu i jakości.

2. Jaki jest problem naukowy i czy został on trafnie i jasno sformułowany? Jakie są cele rozprawy w świetle postawionego problemu naukowego?

Rozprawa doktorska mgr. Jaromira Durkiewicza jest poświęcona problemowi ramy koncepcyjnej i metodycznej opartej na logice wartości publicznej przeznaczonej dla cyfrowej administracji.

Mgr Jaromir Durkiewicz sformułował cztery szczegółowe cele swojej rozprawy mające na celu rozwiązanie tego problem:

RO1 Przedstawienie logiki wartości cyfrowej administracji (DGVL jako platformy integrującej idee już obecne, ale rozproszone w literaturze dotyczącej cyfrowej administracji.

RO2 Ustanowienie DGVL jako istotnego rozszerzenia obecnych podejść do benchmarkingu cyfrowej administracji.

RO3 Zapewnienie przewodnika metodycznego i zestawu narzędzi do projektowania i wdrażania instrumentów benchmarkingu opartych na DGVL

RO4 Wykazanie wykonalności tego podejścia i jego zdolności do rozwiązywania istotnych problemów związanych z funkcjonowaniem cyfrowej administracji.

Stwierdzam, że problem naukowy został trafnie i jasno sformułowany. Cele rozprawy są właściwie sformułowane wskazując drogę do rozwiązania postawionego problemu.

3. Czy doktorant rozwiązał postawiony problem, czy użył do tego właściwych metod?

Mgr Jaromir Durkiewicz rozwiązał postawiony problem opracowując oryginalny model generowania wartości publicznej przez cyfrową administrację, który nazwał: DG Value Logic (DGVL). Ponieważ za punkt wyjścia przyjął wartość publiczną, to ujął w modelu DGVL aspekty cyfrowej administracji różnej natury (technicznej, ekonomicznej, ludzkiej, prawnej, usługowej itd.), które w literaturze – ze względu na stopień złożoności – są najczęściej analizowane oddzielnie. Model DGVL otworzył mgr. Jaromirowi Durkiewiczowi drogę do opracowania oryginalnego modelu benchmarkingu cyfrowej administracji, który nazwał: DGVLB.

Do opracowania tych modeli użył właściwych metod, co bardzo szczegółowo uzasadnił w rozprawie. Na pozytywne podkreślenie zasługuje użycie podejść matematycznych, w szczególności metody formalnej analizy pojęć FCA (Formal Concept Analysis) zastosowanej do ekstrakcji i analizy pojęć oraz metody analizy otoczki danych DEA (Data Envelopment Analysis) do oceny efektywności państw w generowaniu wartości publicznej przez ich cyfrowe administracje.

Mgr Jaromir Durkiewicz wykazał praktyczną przydatność modelu DGVLB przeprowadzając analizę cyfrowych administracji krajów Unii Europejskiej. Wskazał kraje, które są nieefektywne pod względem generowania wartości publicznej w odniesieniu do różnych wskaźników i ilościowo określił stopień tej nieefektywności.

Reasumując tę część opinii uważam, że mgr Jaromir Durkiewicz rozwiązał postawiony problem używając właściwych metod naukowych i osiągnął wszystkie postawione cele.

4. Na czym polega oryginalny dorobek autora i jakie jest jego znaczenie poznawcze lub przydatność praktyczna?

Oryginalność modelu DGVL polega na nadaniu nowego sensu benchmarkingowi cyfrowej administracji dzięki zbudowania modelu wokół efektywności generowania wartości publicznej zamiast arbitralnie wybranych, statycznych miar.

Szczegółowe cechy modelu DGVL świadczące o jego oryginalności i znaczeniu poznawczym są następujące:

- Sformalizowanie administracji publicznej w nowatorski sposób jako systemu generowania wartości publicznej, co pozwoliło na integrację perspektywy systemowej i procesowej dotychczas traktowanych rozdzielnie.
- Odejście od liniowości przepływu prac w łańcuchu wartości na rzecz sieci powiązań, co pozwoliło na analizę relacji między dowolnymi parami komponentów cyfrowej administracji.
- Wprowadzenie „języka generowania wartości” jako spójnego sposobu opisywania i badania problematyki cyfrowej administracji z uwzględnieniem jej różnorodnych aspektów.

Wysoki poziom oryginalności wykazuje też model DGVLB, czyli model benchmarkingu cyfrowej administracji oparty na DGVL. Oryginalność modelu DGVLB polega na tym, że służy on jako narzędzie diagnostyczne, które pozwala państwom identyfikować konkretne słabości i wyznaczać realistyczne ścieżki rozwoju cyfrowej administracji. Dotychczasowe statyczne rankingi nie były wystarczające pomocne w tym zakresie.

Szczegółowe cechy modelu DGVLB świadczące o jego oryginalności i znaczeniu poznawczym są następujące:

- Umożliwienie wtórnego wykorzystania danych opisujących cyfrowe administracje pochodzących z istniejących benchmarków, które jednak mogą być na gruncie modelu DGVLB ponownie zinterpretowane w nowych kontekstach.
- Umożliwienie identyfikacji konkretnych słabości i wąskich gardeł w procesach transformacji nakładów na efekty cyfrowej administracji, a nie tylko ogólnej ocenie poziomu jej rozwoju.
- Zdolność do ilościowego ujęcia procesów jako relacji nakładów do efektów dzięki czemu można odpowiedzieć na pytanie, z jaką efektywnością dane państwo przekształca swoje zasoby (np. platformy technologiczne) w realne korzyści (np. usługi cyfrowe i ich wykorzystanie).
- Wskazanie – dla każdego państwa o niskiej efektywności – tych krajów, które przy zbliżonym poziomie wyjściowym osiągnęły wysoką efektywność cyfrowej administracji, dzięki czemu ich „najlepsze praktyki” mogą stanowić realny wzorzec do naśladowania.

Praktyczna przydatność modelu DGVLB wynika z dostarczania rządów państw rzetelnych podstaw do podejmowania racjonalnych decyzji politycznych i menedżerskich dzięki analizie relacji między nakładami a efektami cyfrowej administracji oraz wyznaczania kierunków jej rozwoju i alokacji zasobów. Dzięki zastosowaniu metody DEA wchodzącej w skład modelu DGVLB jest możliwe obliczenie konkretnych wartości wskaźników, jakie dany kraj powinien osiągnąć w danym procesie, aby jego administracja cyfrowa była efektywna. Dla praktyki bardzo ważne jest też wskazywanie przez model DGVLB każdemu krajowi, od których krajów powinien się uczyć, aby wprowadzanie nowości było realistyczne.

5. Czy rozprawa świadczy o dostatecznej wiedzy autora i znajomości współczesnej literatury z dyscypliny naukowej, której dotyczy?

Rozprawa potwierdza aktualną i bardzo rozległą wiedzę mgr. Jaromira Durkiewicza z zakresu cyfrowej administracji. Dowodem tego jest wieloaspektowa, krytyczna analiza literatury naukowej przedmiotu badań zawarta w rozdziale 2. rozprawy. Doktorant cytuje ponad 300 pozycji literaturowych.

6. Jakie są wady i słabe strony rozprawy?

Nie dostrzegam istotnych wad ani słabych stron opiniowanej rozprawy, w której przedstawiono przekonującą i dobrze ugruntowaną argumentację uzasadniającą uzyskane wyniki.

Pewne zastrzeżenie budzi jedynie brak wyraźnego odniesienia w rozprawie oraz niewłączenie do modeli DGVL i DGVLB problematyki cyberbezpieczeństwa. W aktualnych uwarunkowaniach funkcjonowania państw — naznaczonych zjawiskami wojny hybrydowej i zorganizowanej dezinformacji oraz rosnącą skalą zagrożeń cyberatakami zarówno technicznymi, jak i socjotechnicznymi — kwestie te mają fundamentalne znaczenie dla oceny efektywności i trwałości rozwiązań z zakresu cyfrowej administracji.

Należy również zauważyć, że nakłady ponoszone na cyberbezpieczeństwo mają z reguły charakter istotny i strukturalny, podczas gdy ich efekty pozostają trudno mierzalne. Uwzględnienie tej problematyki mogłoby dodatkowo wzmocnić kompleksowość zaproponowanych modeli.

Proponuję, aby mgr Jaromir Durkiewicza ustosunkował się do tego problemu w trakcie obrony swojej rozprawy doktorskiej.

7. Wniosek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej

Wnoszę o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr. Jaromira Durkiewicza. Podjęty przez niego problem badawczy dotyczy niezwykle istotnej i aktualnej dziedziny, jaką jest cyfrowa administracja, wdrażana współcześnie przez państwa na całym świecie — zarówno wysoko rozwinięte technologicznie, jak i znajdujące się na wcześniejszych etapach transformacji cyfrowej.

Uzyskane przez doktoranta wyniki stanowią oryginalny i znaczący wkład w rozwój tej problematyki. Wnoszą nową jakość do badań nad efektywnością administracji cyfrowej i — co bardzo ważne — mają charakter uniwersalny — mogą znaleźć zastosowanie w różnych uwarunkowaniach instytucjonalnych i gospodarczych, niezależnie od poziomu zaawansowania cyfrowego danego państwa. Rezultaty pracy umożliwiają racjonalizację decyzji politycznych i menedżerskich w odniesieniu do rozwoju cyfrowej administracji w danym kraju, co ma bardzo istotne znaczenie praktyczne.

Na podkreślenie zasługuje również dorobek publikacyjny mgr. Jaromira Durkiewicza. Jest on autorem lub współautorem ośmiu publikacji naukowych, w tym czterech opublikowanych w wysoko punktowanych czasopismach i materiałach konferencyjnych (140 i 200 punktów). Jego łączny dorobek publikacyjny odpowiada 880 punktom według wykazu MNiSW, co należy ocenić jako wynik bardzo dobry, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że jest on doktorantem. Publikacje te — według stanu na dzień sporządzania tej recenzji — uzyskały 58 cytowań w bazie Google Scholar, co potwierdza ich widoczność w środowisku naukowym.

8. Konkluzja

Biorąc pod uwagę ważność i aktualność tematyki doktoratu oraz osiągnięte wyniki badawcze stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr. Jaromira Durkiewicza spełnia wymagania, o których mowa w art. 187 ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, i wnoszę o jej dopuszczenie do publicznej obrony.